

ความดันโลหิตสูง

ความดันโลหิตหรือแรงดันเลือด

เกิดจากเมื่อหัวใจบีบตัวจะบีบเลือดไปสู่หลอดเลือดแดงใหญ่ ซึ่งจะมีแรงไปกระแทกผนังหลอดเลือด แรงดังกล่าวนี้จะมีอยู่ 2 ค่าคือ ค่าตัวเลขตัวบนเกิดขึ้นขณะที่หัวใจบีบตัว และค่าตัวเลขตัวล่างเกิดขึ้นขณะหัวใจคลายตัว

ค่าปกติ 120/80 มิลลิเมตรปรอท

เมื่อวัดซ้ำแล้วได้ ค่าสูงกว่าหรือเท่ากับ 140/90 มิลลิเมตรปรอท อย่างน้อย 3 ครั้ง ต่างวาระกัน จะถือว่าความดันโลหิตสูง

สาเหตุ

1. กลุ่มที่หาสาเหตุได้

เช่น จากโรคไตอักเสบ เส้นเลือดแดงตีบ ครรภ์เป็นพิษ เป็นต้น

2. กลุ่มที่หาสาเหตุไม่ได้

พบผู้ป่วยความดันโลหิตสูงส่วนมากมักจะเป็นกลุ่มที่หาสาเหตุไม่ได้

ใคร ที่มักเป็นความดันโลหิตสูง

พบได้ในผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

1. พบในผู้หญิงมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังวัยหมดประจำเดือน พบได้บ่อย
2. พบมากในคนอ้วน แต่คนผอมก็พบบ้าง
3. พบจากกรรมพันธุ์ ประมาณ 30-40 %
4. พบในบุคคลที่มีอารมณ์รุนแรง เครียด ตื่นเต้น ตกใจง่าย ดีใจง่าย เสียใจง่าย มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

อาการ

ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ระยะเริ่มแรก

ส่วนใหญ่จะไม่มีอาการ อาจตรวจพบโดยการตรวจสุขภาพประจำปี หรือเจ็บป่วยด้วยโรคอื่นแล้ววัดความดันโลหิต พบว่าผิดปกติ

สำหรับรายที่มีอาการจะมีอาการ มึนงง ตาพร่า ปวด ศีรษะตรงท้ายทอย มักจะเป็นตอนตื่นนอน เหนื่อยง่าย แน่นหน้าอก นอนไม่หลับ อ่อนเพลีย บางรายเลือดกำเดาออกบ่อยๆ

บางรายอาจไม่มีอาการใดๆเลยก็ได้ นอกจากตรวจวัดด้วยเครื่องมือแพทย์จึงจะทราบ

ฉะนั้นถ้าสงสัยว่าเป็นโรคนี้หรือท่านที่มีอายุเกิน 35 ปี

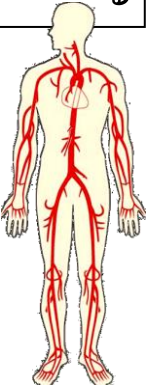
ควรตรวจวัดความดันโลหิต อย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง

ทำไม การรักษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ความดันโลหิตสูงถึงแม้ไม่มีอาการ และรู้สึกปกติโดยไม่ได้รับการรักษา แต่ภาวะนี้จัดได้ว่าเป็น

"ฆาตกรเงียบ" หากทิ้งไว้ก็จะ

มีผลต่ออวัยวะสำคัญทั่วร่างกายได้แก่

1. กล้ามเนื้อหัวใจ จะเกิดภาวะกล้ามเนื้อหัวใจหนาตัว และสุดท้ายนำไปสู่ภาวะหัวใจล้มเหลว
2. เส้นเลือดในสมองตีบหรือเส้นเลือดฝอยในสมองแตก ทำให้เกิดอัมพาตและหรืออาจจะเป็นสาเหตุให้เสียชีวิตกะทันหัน
3. เส้นเลือดในตาเปลี่ยนสภาพ เกิดหลอดเลือดแข็งตัวหรือเส้นเลือดฝอยในจอตาแตกง่าย
4. ไต การมีความดันโลหิตสูงอยู่นานๆ จะนำไปสู่ภาวะไตวาย ชนิดถาวร

เป้าหมายของการรักษา

เป้าหมายสำคัญ คือ การลดและควบคุมความดันโลหิตและลดปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ โดยแบ่งปัจจัยเสี่ยงออกได้ 2 ชนิด คือ

1. ชนิดไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้

- พันธุกรรม/บุคคลในครอบครัว เป็นโรคนี้หรือเสียชีวิตกะทันหันจากโรคหัวใจ
- เพศ
- อายุมากกว่า 40 ปี
- เบาหวาน

2. ชนิดสามารถแก้ไขปรับปรุงได้ด้วยตัวเอง

- การสูบบุหรี่ ควรงดโดยเด็ดขาด
- ไขมันในเลือดสูง
- ขาดการออกกำลังกาย
- ความเครียด
- ภาวะน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน (อ้วน)

หลักในการปฏิบัติตัว

1. ควบคุมน้ำหนัก ด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอทุกวันหรืออย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 20-30 นาที

2. งดสูบบุหรี่ โดยเด็ดขาด

3. ลดไขมันในเลือด ด้วยการควบคุมอาหาร

3.1 ควรรับประทานผัก ผลไม้ให้มากขึ้น

3.2 หลีกเลี่ยงอาหาร

- ที่มีไขมันสูง เช่น ไข่แดง ไขมันสัตว์ กะทิ
- เครื่องในสัตว์ เช่น ตับ เสียงจี้ สมอ
- ขนมหวาน กะทิ สังขยา
- อาหารแป้ง
- อาหารทอด เช่น ปาท่องโก๋
- อาหารเค็มจัด เช่น ผักกาดดอง หมูเค็ม เบคอน ไส้กรอก เนยแข็งบางชนิด เพราะเกลือทำให้ความตึงตัวของผนังหลอดเลือดแดงเพิ่มขึ้น ทำให้ความดันเลือดขณะหัวใจคลายตัวสูงขึ้น

4. ผ่อนคลายความตึงเครียด ในกิจวัตรประจำวัน

5. ควรรับประทานยาตามแพทย์สั่ง อย่างเคร่งครัด ไม่ควรหยุดยาเอง แม้จะรู้สึกสบายดี อย่าทำที่ต่อทานยาตลอดไป

หากสามารถปรับเปลี่ยนนิสัยในการบริโภค และการดำรงชีวิตดังกล่าวข้างต้นได้ จะสามารถลดหรือขจัดความจำเป็นที่ต้องใช้ยาควบคุมความดันโลหิตได้ โดยแพทย์ของท่านจะให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

โรคความดันโลหิตสูง

จัดทำโดย... กลุ่มงานสุขศึกษา
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056-219888 ต่อ 5200, 9801